

ACC. N:R.

M.12791:1-4. (avskrifter skall användas
som original.)

LUNDS UNIV.

FOLKMINNES-

ARKIV

Landskap: Hälsingland Upptecknat av: E. F. Wendt, f.d. domare
Härad: Ö. Göinge Adress: Kajeröd
Socken: Oxby Berättat av: Densanne
Uppteckningsår: 1952 Född år 1877 i Gmåland

Möjlighetsvärning m.m. s. 1-4.

(orig. som
har 5 sid., är
berört med
kalsipatsprasa)

Skriv endast på denna sida!

Avskrift: s.1-4. (skall anses som original)

Original: s.1-5.

ACC. N:R M. 12791:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

s.1.

Bönderna kärnade själv smör o sålde till handlaren
bondmoran skummade mjölken i faten med en matsked o sam-
lade grädden i en kruka för vekan eller så tills der blev
en samling så det lönade sig att kärna så kärnade di i en
hög trätub med en stång i med en trilla i nederändan med
många hål i o ett lock över med hål till stången o så stötte
di upp o ner tills der blev smör men ibland så dröjde det längre
än beräknat innan der blev smör då var der någon som förtrol-
lat mjölken o så hade di vissa konster för sig för att häva
för trollningen. Jag var 5 á 6 år gammal när jag börja att gå
till bondgårdarna o köpa o hämta mjölk o när jag fått mjölken
i spannen så tog bondmoran några korn salt o strödde i mjölken
o så skar hon ett kors med en bordskniv med stål i mjölken det
skulle verka så att vi inte skulle kunna för trolla kreatursbe-
sättningen alla meniskor var skrockfulla o vidskepliga i sin

s.2.

enfald i den tiden det var i början på 80-talet var der någon som hade otur med sina kreatur något djur som dog eller så så var der alltid någon som di trodde om att ha förhäxat besättningen o så kunde det botas endast med vederbörandes eget blod o så utfördes der både mord o lindrigare blodsutjutelser för att skaffa blod att häva för trollningen för övrikt hade di inga kraftfoder till korna som nu di odlade mycket med potatis det fick korna en del av som kraftfoder o så hö o halm en del bönder lämnade potatis till bränneri så fick di dränk derifrån till sina kor o svin när det var mild vinter gick korna ute närapå hela vintern då livnärde di sig på ljung o annat vad di kunde komma åt furukvistar detta gäller norra göingebygden der hade bönderna stora vildmarksområden med skog o ljungbackar som korna gick på bete närapå året om, den moderna nutida mejerihanteringen

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

s.3.

kom inte till di bygderna för sn i mitten på 90-talet
o då börja bönderna att odla en del rotfrukter o sådde
något klöver o gräs på en del åkrar förut hade di endast
ängs- o renhöstnad till deras höbehov för övrigt var det
potatis o råg o havre o något korn som odlades vete före
kom inte alls der då, ja den nya tiden började ju när järn-
vägarna började stambanan bygdes väl i slutet på 70-talet
för jag mins det var nog 82 jag mins min första tid då var
det ännu nytt med tågen det var en hel sensation att ränna
till stationen o se på tågen di hade då nyligen satt in snäll-
tåg o di kallades för blixten di stannade ju inte vid små-
stationer o det var en sådan jag åsåg det var Ballingslöv
o det var ju rent av fantastiskt att se när det var på kvällen
eller natten med tända lampor i vagnarna, vi hade helt ny-
ligen fått fotogen till belysning då ved 82- nä jag började
att minnas en del hade lampor med veke till det men de flesta

av di gamla hade sådan gammeldags öppen skorsten di eldade i med kådved o samlades familjen omkring den om kvällarna till att handarbeta o läsa i bibelen di hade inget annat att läsa i en del hade hemmastubta talgljus o en del hade vaxljus, tidningar kom nog inte för än i början på 90-talet den moderna storindustrin i hela landet började just 93 o 94 då växte alla storfabriker upp som svampar ur jorden på en gång yllefabriken i Malmö o vännersborgs skofabrik o sedan 95 o 96 alla övriga skofabriker som existerar änn. Örebro är ju en gammal skometropol från äldre tid när småbönder arbetade ute om dagarna på vintern o sedan laborerade ihop en korg full skor på kvällen primitivt arbete o sålde på torg o marnader men den moderna storindustrien kom inte det för än i slutet på 90-talet då började di att bygga storfabriker der också

återkommer med mer sedan om Danmark

s.5.